

Inhoudelijke voorbereiding 5

Schriftgedeelte

Exodus 2:11-22

Thema

Mozes vlucht

Exegese

We behandelen Exodus 2:11-22 en Hebrëeën 11:24-27, de geschiedenis van Mozes' vlucht.

Vers 11 – 15

Mozes is tot zijn veertigste jaar aan het Egyptische hof gebleven (Handelingen 7). Daar kreeg hij de kennis en het inzicht die hij nodig zou hebben om het volk Israël te leiden. Al die jaren aan het Egyptische hof hebben Mozes niet doen vergeten dat hij eigenlijk een Israëliet is. Heel bewust zoekt hij zijn onderdrukte broeders op. Door het geloof heeft Mozes er voor gekozen met het volk van God kwalijk behandeld te worden (Hebrëeën 11:24). Gods genade heeft hem er voor behoed te vallen voor de luxe van Egypte, maar te kiezen voor de armoede van de Hebrëeën; om niet te vallen voor de Egyptische afgoden, maar te kiezen voor de God van Israël.

Als Mozes ziet hoe een Egyptische slavendrijver een Hebrëeuwse man afranselt, bedenkt hij zich niet: hij doodt de Egyptenaar en begraaft hem in het zand. De volgende dag ziet hij opnieuw twee vechtende mannen. Nu blijken het twee Israëlieten te zijn. Er klinkt verbazing in zijn vraag: 'Waarom slaat gij uw naaste?' Gisteren was hij voor zijn verdrukte volksgenoot opgekomen, nu blijken ze elkaar onderling ook nog te mishandelen. Het antwoord van de schuldige Israëliet is scherp. Met de vraag 'Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld?' maakt hij duidelijk dat de Hebrëeën Mozes helemaal niet hoeven als verlosser. Met de vraag 'Zegt gij dit om mij te doden...?' laat hij weten dat Mozes' daad door Israël niet bepaald positief is ontvangen. Mozes schrikt: zijn daad is algemeen bekend geworden. De gevolgen daarvan zijn al snel duidelijk: Farao wil hem doden. Mozes moet vluchten voor zijn leven en komt terecht in het nomadengebied Midian. Mozes blijkt hier iets te moeten leren wat hij in zijn Egyptische opleiding niet heeft meegekregen: geduld. Geduld om te wachten op Gods tijd, geduld met het eigenwijze en weerbarstige Joodse volk. De HEERE stuurt hem daarom naar Midian waar hij veertig jaren geduld moet leren, zodat hij straks klaar zal zijn om door God in dienst te worden genomen.

Vers 16-17

We vinden Mozes bij een bron in het land Midian (vs. 15). De Midianieten zijn een broedervolk van Israël (Genesis 25:2). Mozes heeft een reis gemaakt van ongeveer 300 kilometer om in Midian te komen. Met deze tekst begint er een nieuwe periode in Mozes' leven. Vers 16 vertelt dat er een priester in Midian was die zeven dochters had. Deze dochters vervulden de taak van een herder. Terwijl Mozes bij die bron zat, kwamen die dochters om de kudde van hun vader te drinken te geven. Zij vulden de drinkbakken met water dat uit de bron gehaald werd. Dit was heel iets anders dan de kraan aanzetten en de bakken vol laten lopen. Er moest veel moeite voor gedaan worden. En terwijl zij daarmee begonnen of daarmee bezig waren, kwamen er andere herders. Die mannen verjoegen de dochters en daarbij wellicht ook hun kudde. Mozes sloeg het allemaal gade en kwam in actie. Zijn vlucht uit Egypte betekende niet dat hij zijn rechtvaardigheidsgevoel had achtergelaten. Mozes was al eerder opgetreden tegen verdrukking. Hij kende

deze dochters niet, maar toch hielp hij hen. Hij wist dat die dochters nooit die belagers van zich af konden schudden. Mozes verjoeg de herders. Het woord dat hier gebruikt wordt voor 'verlossen' legt meer de nadruk op het te hulp schieten als handeling, dan op de succesvolle bevrijding door Mozes. Blijkbaar was hij sterk genoeg om die herders van zich af te schudden. Hij deed dit uit principe, want we lezen niet dat hij om een beloning vroeg. Hij hielp onvoorwaardelijk. Naast de bevrijding gaf hij zelfs overvloedig water aan de kudde.

Vers 18-19

Toen de dochters thuis kwamen, ontmoetten zij een verbaasde vader Reuël, de priester van Midian. Hij vroeg hen waarom zij zo snel zijn teruggekomen. Blijkbaar werden zij wel vaker belaagd, of anders moesten zij wel vaker wachten bij de bron. Blijkbaar heeft Mozes zich niet aan hen voorgesteld. De dochters wisten niet meer dan dat een Egyptisch man hen bevrijd heeft van hun belagers. We mogen ook lezen: een zekere Egyptenaar heeft ons verlost. Het woord wat hier gebruikt wordt voor 'verlossen' ziet op de succesvolle uitkomst van de handeling. Egyptenaren waren te herkennen aan hun kleding en haardracht. Dit te herkennen was belangrijk in die tijd, omdat zo ook de vijanden te herkennen waren. Naast de verlossing die zij meedeelden bleek Mozes meer voor hen gedaan te hebben. De dochters zeiden tegen hun vader: en ook heeft hij overvloedig voor ons geput en de kudde laten drinken. Mozes was aan het werk gegaan. Hierbij is al iets te zien van zijn latere opdracht: het volk Israël verlossen. Tegelijk markeerden deze handelingen een beginpunt voor komende veertig jaar. Deze werkzaamheden zou hij als herder nog veel herhalen.

Vers 20-21

Toen de dochters uitgesproken waren stelde hun vader Reuël twee vragen. (1) waar is hij? (2) Om welke redenen hebben jullie deze man achtergelaten? In deze vragen klinkt verontwaardiging door. Hoe konden zijn dochters die vreemde man achterlaten die hen uit de handen van de herders had verlost? Blijkbaar vond hun vader dat de dochters zich ongastvrij hadden opgesteld tegenover deze 'verlosser'. Achter deze vraag kunnen we een terechtwijzing lezen door het dubbele gebruik van 'waarom'. Hierop kregen de dochters een bevel van hun vader: roept hem! Hij stuurde de dochters terug om Mozes uit te nodigen voor de maaltijd. Er staat: 'opdat hij brood moge eten'. In algemene zin betekent dit: zodat hij de maaltijd kan gebruiken. De meisjes troffen Mozes blijkbaar aan en nodigden hem uit.

Tussen vers 20 en 21 lijkt een tijdsverschil te zitten. We lezen niet direct dat Mozes op de uitnodiging van de dochters inging. Dat hij dit gedaan heeft, blijkt wel uit vers 21. Het besluit om bij Reuël te blijven wonen (vers 21), kan niet gekoppeld worden aan de uitnodiging van de dochters. Zij vroegen hem immers om te blijven eten. Dit besluit moet dan gebaseerd zijn op verzoek van Reuël, de priester. Het is onwaarschijnlijk dat de dochters aan Mozes hebben gevraagd om bij hen te komen wonen. De opdracht die zij mee hadden gekregen was: roept hem! En staat in een paar simpele woorden wat er gebeurt. Dat de man zijn dochter aan Mozes gaf was het beste bewijs van beloning én broederschap. Tegelijk is het een onderpand bij de belofte om te blijven in het huis van Reuël. Niet zomaar een afspraak dus, maar uiterste eerbied voor de eedzwering. Zo vond Mozes een blijvende verblijfplaats onder de Midianieten. Hij was nu een balling. Hij leefde nu buiten het land waar hij opgevoed was en ver bij zijn volksgenoten vandaan. Hier zou hij de eerst komende veertig jaar verblijven om herder van de kudde van zijn schoonvader te weiden.

Vers 22

Na verloop van tijd werd er een jongen geboren in het gezin van Mozes en Zippora. Mozes gaf hem de naam *Gersom*. Deze naam betekent dat hij daar als vreemdeling verblijft. De naam is door Mozes zorgvuldig

gekozen. Iedere dag zou hij herinnerd worden aan het feit dat waar hij nu woonde zijn vaderland nooit zou worden. Dit lees je ook in vers 22 Het bijvoeglijk naamwoord 'vreemd' heeft in het Oude Testament niet de notie die het bij ons oproept zoals afwijkend van het normale, maar het is leven in afzondering van je eigen volk. Mozes had als politiek vluchteling onderdak gekregen in een 'vreemd' land. Verwijderd van zijn broeders.

Geloofsleer

- HC zondag 10, vraag en antwoord 27: niets gebeurt toevallig, ook deze gebeurtenis in Mozes' leven niet.
- HC zondag 10, vraag en antwoord 28: vol vertrouwen op de Heere kan Mozes naar Midian vluchten.
- HC zondag 40: het gaat niet alleen om de letterlijke doodslag, maar de bron ervan ligt in haat, nijd, wraakzucht. Het gebod is je naaste lief te hebben als jezelf.
- NGB, art. 13: het gaat er om dat God met vaderlijke zorg waakt (zie ook Matth. 10:29, 30).

Gebedspunten

- Geloofskeuze voor de dienst van de Heere.
- Hulp in moeilijke omstandigheden.
- Geen eigen rechter zijn.
- Afhankelijkheid van de Heere.

Psalm- en liedlijst

Psalmen	22:10, 11	Maar Gij, o HEER'; Verlos Mij van de leeuw
	25:1	'k Hef mijn ziel, o God der goden
	27:6	Want, schoon ik zelfs van vader en van moeder
	56:6	Gij hebt mijn ziel beveiligd
	84:6	Want God, de HEER; zo goed, zo mild
	147:5, 6	God wil al 't vee; De HEER'betoont Zijn welbehagen
Liederen	MDK 95	'k Stel mijn vertrouwen

Verwerken = leren

Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet. (Hebreeën 11:1)

- De kinderen zeggen de tekst hardop op.
- Bij 'grond' stampen ze op de grond.
- Bij 'ziet' doen ze de handen voor de ogen.
- Herhaal dit enkele keren.

Introductie op de vertelling:

Afbeelding meenemen van een vervolgte christen/christin (uit een folder van bijvoorbeeld Stichting Open Doors). Afbeelding goed zichtbaar ophangen en de kinderen het levensverhaal van deze man/vrouw vertellen. Duidelijk naar voren laten komen

- waarom deze persoon een keuze heeft gemaakt (hij/zij heeft de Heere boven alles lief, hij/zij kan de Heere niet verloochenen)
- wat de gevolgen van die keuze zijn/waren: uitgescholden, bezittingen afgepakt, huis in brand gestoken, gevlucht naar een ander land, gemarteld, gezinsleden verloren
- maar wat zijn ze niet kwijtgeraakt? Hun geloof en vertrouwen op de Heere. Hij zorgt voor en draagt hen door alles heen!
- Zou je met deze persoon willen ruilen? Waarom wel/niet?